

HETILAP.

A zentai járás és környékének közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Schvarcz Sándor könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetések és hirdetések is küldendők.

Kéziratok nem adódnak vissza.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Egyes szám ára 5 kr.

Előfizetési díj:

Egész évre 2 frt. — Félévre 1 frt.

Hirdetési díjak: Egész oldal 16— Fél oldal 8-50 Negyed oldal 4-50. — Bélyeg díj minden hirdetés után 30 kr.

Nyitlőrét petít sora 10 kr.

Rudolf trónörökös †

A temetés napján. A nemzet nagy halottját, Rudolf trónörökösöt kedden f. hó 5-én helyezték örök nyugalomra Bécsben a családi sírboltba a kapuczinusok templomában.

A temetési gyászban városunk is részt vett. Délután 3 óra körül az összes üzleteket bezárták és 4—5 óra közt meghúzták a templomok harangjait. Az utcán csak itt-ott lehetett látni járó-kelőket és ezek is komoran haladtak tova. A temetés napján az iskolákban is szünetelt az előadás, mintegy emlékeztetőül a jövő nemzedéknek, hogy azon a napon, midőn a legalkotmányosabb magyar király fiát, a legszebb reményekkel kecsgetett trónörökösöt eltemették, oly általános volt a gyász, hogy a legmagasztosb foglalkozástól, az ifjuság nevelésétől is tartózkodtak.

Gyász isten-tiszteletek. Rudolf trónörökös ő fensége elhalálása széles e hazában gyászba borított minden lakost. A fájdalomtelt szívek az Urban keresnek vigaszt. Vallás- és nemzetiségi válaszfalak ledőlnek e megrendítő katasztrófa előtt,

mindenki egy szívvel-lélekkel keresi az enyhítő irt. Mit tehet a gyarló ember ilyenkor mást, mint hogy az élet és halál urához fordul, irgalmasságában hegeszsze be a vérző sebeket, melyeket rajtunk, szeretett urunk királyunkon és fenséges családján ejtett.

Az elmúlt csütörtökön d. e. 10 órakor tartottak gyászmisét a helybeli gör. kath. templomban a boldogult trónörökös lelki üdvéért. A templom zsufolással megtelt a helyi előkelőséggel és néppel, kiknek arczaíról a mély gyász és részvét olvasható volt.

A gyászmise után az előkelőség és a polgárság nagyrésze a gyászkeretes jelentésen közhírré tett, ugyanazon napon 11 órakor megtartandó gyászistentiszteletre az izraelita templomba sereglött.

A templom frigyszekrénye, oszlopai, lámpái és karzata gyászfátyollal volt bevonva, a gyertyák gyászcokorral övezve, mi már magában komor benyomást gyakorolt a megjelentekre és midőn a kórus a dalnokkirály egyik alkalomszerű zsoltárját mélabus dallamban éneklé, az egybegyült gyászoló közönséget komor áhitat fogta el. A gyásznének befejeztét dr. Klein József rabbi, a helybeli főrabbi fiának ma-

gyar nyelven tartott lendületes gyászszonoklata és áhitatteljes imája — melyet a boldogult trónörökös lelki üdvéért és a király és a haza vigasztalásáért menesztett az egek urához — követé és végül a korus eléneklé, a dicsőült halottért, az „irgalomteljes Isten“ imát, melylyel a gyászistentisztelet befejeztetett.

Küldöttségileg megjelentek az izr. hitfelekezet gyászszerartásán: a róm. kath. és gör. kel. plébánia, a városi tanács, járásbíró, a szolgabíró, az adóhivatal, az izr. nőegylet, közönség pedig oly számban, hogy a tágas templom hajója, valamint karzata tul volt tömve.

A róm. kath. anyaszentegyházban nagy halottunkért f. hó 9-én, szombaton d. e. 9 órakor tartatott meg. A templom belsőjének nagy része fekete posztóval és gyászfátyollal volt bevonva, ami a megjelentek ugys elborult kedélyét még inkább lehangozta. Főt. Appel Ede esperes-plébános ur teljes segédlettel mutatta be a drága halott lelki üdvéért az engesztelő szentmise-áldozatot a Mindenhatóknak, miközben jeles kántorunk, Szigethy István szívet-lelket rezsébe hozó magyar és latin szövegű gyásznéneket intonált. Itt is képviselve

A családi nevelés ferdeségeinek orvoslása a népiskolákban.

(Folytatás.)

Nem ritkán az ily családoktól a gyermeket a cseléd vezeti beiratkozásra, aki által a tekintetes asszony vagy nagysága szintén némi kedvezményeket kér, nevezetesen kéreli a nagysága tanító urat, hogy ha az Aladár urfi reggel későn jön, ne tessék ezt neki betudni, mert csak rendszeren 8 óra után reggelizünk. — A tanító azonban kénytelen kijelenteni, hogy ilyen dolgot nem lehet ám megengedni, azért az Aladár valami uton módon csak reggelizzen fél 8-kor és rendszeren jelen legyen az iskolában, mivel ellenkező esetben — nagyon sajnálja — de kellemetlen dolgok állhatnak be. — A cseléd hiten referál asszonyának, sőt talán tódít is rajta, hogy boszszantsa — régi jó cselédtempó szerint — a nagyságát. — A nagyságos asszony pedig, hogy milyen véleményrel van ezek után rólad, te szegény rendszerető tanító, arról jobb nem beszélni.

Mondhatnék még egyetmást olyan köztudomású nevelési rendszerről is, hol a családban már 5 éves koruktól fogva megszűntek a gyermekek

gyermekes lenni, s ismerék családot, hol a 9 éves Ernő vagy Viktor ural eszmecserébe bocsájtkozhatsz Tisza ur kormányelnöki ismereteiről s retentően bámolni fogsz meglepő politikai jártaságán, természetesen, hiszen az apa gyönyörűségére nevezett urfi szokta a napi lapot vezércikkéstől, tárczástól és törvénytöréstől együtt a családnak felolvasni. Vagy a 8—9 éves házi kisasszonynyal bátran társaloghatsz akár a jövő zenéjéről is s megtanulod tőle, hogy a Rákóczy-induló elavult paraszt darab s a „Szökés párosan“ vagy a „Szép halász leányka“ classikus költői művek.

Kiterjeszkedhetném a rendszertelen nevelés legkülönbözőbb árnyalataira, de az fölöleg, hisz mindnyájunknak bő alkalmá nyílik ilyes dolgokat megfigyelni s belőle a tanúságot levonni.

A tanév elején, midőn a megszokás nehézségein túl vagyunk, tűnik ki leginkább a családi nevelés hiányos volta. — Nyomban mutatkozik a tanterem minden részén a ferde nevelés eredménye, mely elé ha ideje korán korlátokat nem vetünk, a tanterem éltető eleme a jó fegyelem ijesztő szörnyeteggé változik.

A szüntelen fecsegési vágy veszekedési hajlam, hazugság, önzés, megengedetlen kifejezések használata, tisztátalanságra és rendetlenségre való hajlam, idegen tárgyak eltulajdonítása, a gunyolódás, ép úgy vad kinövéssei lehetnek a mű-

velt- mint kevésbé művelt családi nevelésnek, oly különbséggel azonban, hogy míg a kevésbé művelt családban legtöbbször az értelmi fok alacsonyabb volta és a megelhetésnek minden időt lefoglaló munkája eredményezi az elősorolt ferde kinövéseket, tehát elfogadható enyhítő körülmények, addig a művelt családban, ha ilyenek fordulnak elő, ott azoknak kizárólag gondatlanság, nem törődés, vagy helyes cél irányt vesztett nevelés az oka.

Megszaporodnak azonban a művelt családi nevelés ferdeségei sok esetben még a káröröm, az oktalan büszkeség, engedetlenség vagy mi legnagyobb ellensége a fegyelemnek a nyilvános dacz csuf szokásaival, melyek a kevésbé művelt családi nevelésben épen nem vagy csak igen ritkán fordulnak elő.

Nem állítom és osztom feltétlenül egykori igazgatóm azon nézetét, hogy az emberi lélek a lét kezdetén fehér laphoz hasonlít, melyről később azon dolgok olvashatók le, melyet a nevelés oda irt. — Mondom feltétlenül ezt nem állítom, mert köztudomású dolog már mindenki előtt, mert a lelki öröklés törvénye, de azért igen is állítom és mellettem bizonyít a tapasztalás is, hogy az emberi lélekkel született nemtelen szenvedélyek és indulatok, melyek a szabadjára hagyott gyermeki lélekben a korrall erősbülve mindig élésebb

volt városunk összes felekezete, egy hogy a templom az egybegyűlteket nem bírta befogadni. Adja az ég hogy a fenséges királyi család és hazánk az általános részvétben vigaszt és gyógyírt leljen!

Felhívás!

Hogy a dicsőségesen uralkodó Ház iránt, a szokott hűséges lojalitást és a fájdalmat, amely nemcsak azt, hanem hazánkat és annak minden egyes polgárát is érte, megmutatták, bátorodom a m. t. lakossághoz, azon kérelemmel járulni, miszerint mint kezdeményezők indítsuk meg a mozgalmat, hogy az egész ország felhívassék arra, hogy azon a helyen — vagy legalább annak közelében — ahol a dicsőségesen uralkodó Ház férfi sarja, ki hivatalba lett volna a népek sorsát iatézni, Rudolf trónörökös, a földi pályáját bevégezte:

„Rudolf-kápolna“

emeltessék, amely időkre hirdesse, a dicső királyfi váratlan elhunytát.

Hogy ez lehetséges legyen, felkérem a n. é. közönséget, miszerint ebben támogatni sziveskedjék és a dicsőségesen uralkodó Házat, mintegy megelőzve, alátámasztó és hű ragaszkodásunkat bebizonyítsuk, hogy Magyarország minden lakosának a szíve, nemcsak a nagy fájdalmat érzi, hanem azt, a mélyen sújtott családnak enyhítse is.

Eme kitűzött cél elérésére, azon alázatos kérelemmel fordulok az ország egész lakosságához, hogy a legesekélyebb adományokkal is, e magaslatos feladatot támogatni, és elősegíteni sziveskedjék.

A fővárosi és a vidéki „Hírlapokat“ pedig felkérem, hogy eme szerény indítványomat karolják fel és teljes erejükből támogassák, a begyűlt legesekélyebb adományokat pedig átvéve, hírlapilag nyugtázzák és a nagyméltóságu belügyminiszteriumhoz szolgáltatassák be.

Jelszavunk legyen:

„Viribus mitis“ és
„Concordia parvae res crescit.“

Zentán, 1889. évi február hó 7-én.

Nikel János
posta- és távirtdatőrök.

Helyi és vidéki hírek.

— **Eljegyzés.** E hó 5-én Berger Ignác ur jegyet váltott Szentesen özv. Neumann Jakabné esinos és művelt leányával Herminnel. Az ég áldása frigyükre.

körvonalokban domborodnak ki, a helyes célirányos családi nevelés a szoktatás példa és oktatás által részint csirájukban elfojthatók, részint helyes irányba terelhetők.

Vegyük elő első sorban a kárörvendezés utálatos bűnét, mely közel rokon az irigységgel melyek oly otthonos vendégei lehetnek a tauteremnek. — Ezek csirái, ha már megvannak a gyermekben, fejlődnek és erősödnek maguktól is, ha a családi környezetben alkalmas tápanyagra találunk s mint jól kifejlett hibák jelentkeznek az iskolában mindenkor, mikor csak alkalmuk van fejöket felütni.

Hogy azonban ezen alkalom meg ne adassék, első és elengedhetlen szüksége a népiskolának, az emberi léleknek, a szívnek, a kedélynek az első naptól kezdve oly irányban való képzése mely irány mindinkább alkalmas talajjára képezze a gyermeki lelket a nemes erkölcsök és indulatok befogadására, fokozatosan képezze az iskola a még nagyon idomítható gyermeki kedélyt a jó, szép és igaz tulajdonok megértésére, befogadására, és megtartására, tárja fel a tanító gyermekei előtt felfogásukhoz mérten az egyes szép erények magaslatos voltát, értesse meg velük, hogy az embernek embertársai és önmaga iránt kötelességei is vannak s azok pontos teljesítése okoz valódi örömet. — Ha a tanító ekként ily fegyverekkel

— Legnagyobb sajnálattal vettük a hírt, hogy a „Zentai önk. tűzoltó-század“ derék s érdemes alparancsnoka, tek. Jedlicska István ur beadta lemondását, mely felett a f. febr. hó 7-én tartandó vasárnapi közgyűlés fog határozni. Jedlicska ur, mint tudomásunk van róla az alparancsnoki tisztelet az egyesület keletkezése óta, mintegy 15 éve viseli, s e téren érdemeket szerzett magának, mert ha az egyesület történelmét kutatnók, annak eddigi fennállása egyedül Jedlicska ur önzetlen s pártatlan ügybuzgalmának köszönhető. Az egyesületnek régi, felsőbb s alsóbbrendű tisztviselői, tagjai mind változtak, csak ő maradt, s most is, ha lemondása esetleg valamely félreértés — incidens — következménye, azt szépszerével kiegyenlíteni s őt maradásra bírni a közgyűlésnek feladata leendő.

— **Csütörtökön d. e.** Hirschenhauser Hermanné urnő a főtérről az izr. templomba vezető úton elvesztett egy csomó kulcsot. A ki megtalálta, sziveskedjék azokat a tulajdonosnak visszahozni, és fáradsága meg fog jutalmaztatni.

— **Az elmúlt hőtőn d. e.** 11 órakor a gör. kel. templom udvarán gyermekek játszottak, miközben egyikük, Pavlovits a gym. II. osztály tanulója majdnem megjárta, mert egyszerre megnyitotta alatta a föld és majdnem derékig akasztódott. Az udvaron lévő kripták egyikén történt a földomlás.

— **A zentai izraelita nőegylet** halja tegnap este a nagyvendéglő dísztermében lőn megtartva. Az előző napokban vett értesülésünk szerint Zenta város és környékének színe-jáva tog azon megjelenni, Az anyagi siker tehát biztosítottak mondható. Bővebbet legközelebbi számunkban.

— **Beküldetett.** A legközelebbi múlt szombati eseményei miatt a hírlapok nagyon keresettek voltak oly annyira, hogy a zentai „Népkör“ olvasóhelyiségéből napirenden volt azoknak eltűnése. Az a „Valaki“, a ki ily furamódon gondoskodik a kör tulajdonát képező hírlapok biztonságba helyezéséről, az örökös őber szemektől nem maradhatott soká inkognitó, mert felfedeztetett. Hogy nevét ez alkalommal nem tesszük közzé, azt nagyon is ismert-egyniségének köszönheti. Ha azonban tovább is folytatná ezen nem épen a tisztességesnek nevezhető üzelmét, akkor a nevét a nyilvánosságnak: őt pedig a meglevő alapszabályaink értelmében a kör kötelékéből tesszük ki. Egy népköri tag.

— **Postatakarékpénztári forgalom.** A zentai m. kir. posta- és távirtdahivatálnál f. é. januárius hóban 57 drb betét 360 frt 30 kr. összegben és 10 drb felmondás 104 frt 50 kr. összegben eszközöltetvén, marad 255 frt 80 kr. mint e hóban tisztán megtakarított összeg. Kelt Zentán, 1889. évi januárius hó 31-én. Nickel János, főnök.

veszi fel a küzdelmet tanítványai lelkében honosulni kezdő nevelési ferdeségekkel, akkor általánosságban eleget tett ebbeli kötelezettségének s egyes előforduló esetek képezik az orvoslás tárgyát. — A szív és kedély képzését, hogy miként eszközöljük, azt uraim úgy hiszem Önöknek, mint tanítóknak említeni felesleges, hisz' mindnyájan tudjuk, hogy egy ügyes hivatásában buzgó tanító kezében minden tárgy alkalmas anyag a szívképzésre.

S ha az ily működés után a káröröm, irigység mindig szórványosabban fordul elő iskolánkban sőt megfigyelésünk után azt tapasztaljuk, hogy gyermekeink valódi érzellemmel osztoznak egymás örömeiben és szomorúságában, az az igaz jóleső öntudat, hogy fáradozásunk nem jutott a sziklára hullott mag sorsára — legszebb jutalmunk.

Az okatlan büszkeség szintén a művelt család nevelésének egyik szarvas hibája. — Általánosan hangoztatott baj az, a mai korban, hogy az intelligens családok gyermekeiket — tisztelet a kivételeknek — nagy uraknak nevelik és ezen nevelés már a bölcsőben kezdetét veszi, hogy mi az ily nevelésnek az eredménye, azt látjuk utonutfélen. — Ha az ily gyermekeknek a családi nevelés mellett még egyéb körülmények is előmozdítják a nevelés ferde irányát és ha a későbbi életben az így nevelt gyermekből vált emberré,

— **Meghívás.** A „Zentai Önk. Tűzoltó-Század“ 1889. évi február 17-én d. u. 3 órakor a belvárosi elemi iskolák I-ső osztályában rendezett közgyűlést tart, melyre az egyesület alapító tagjait tisztelettel meghívom. Kelt Zentán, 1889. február hó 4-én. Matkovits József, főparancsnok. Tárgyai: 1. Főparancsnok évi jelentése. 2. Pénztárnok évi jelentése. 3. Szertárnok évi jelentése. 4. Tisztájtás. 5. Számvizsgáló bizottság jelentése. 6. Számvizsgáló bizottság válasza. 7. Egyéb indítványok.

— **A vörös kakas,** esztörtökön f. febr. hó 7-én esti 7 órakor ittötte fel újra lángfejt a város közepében, s Búza János butorraktáros kárpitos műhelyét ejtvén áldozatul, az enyészetnek adva út az enyészet kocsiját a szép, diszes s még új Szent-Mihály-lovát. A tűzeset valódi oka még nines tudva s véletlenségből következhetett, rövid idő alatt lángokba borítva az egész épületet, míg a keletkező szél hatalmas üszkőket szórt a szomszédos házfedelekre, de szerencsére a hideg s nedves időjárásnak, meg tűzoltóink gyorsaságának — habár a toronyór — az Albert — a közvetlen szomszédóságban levő tűzet, csak figyelmeztetésre vette észre — a vész tovább nem terjedt, elhamvasztván az egész épületet, a kárpitos műhelyt a raktárral s a diszes gyászkoecsiával együtt, a tulajdonosnak tetemes károkat okozva. Egyébként még szerencse, hogy minden biztosítva volt.

— **Köszönetnyilvánítás.** Kedves kötelességemnek ismerem ez uton is észinte köszönetemet nyilvánítani Zenta város igen tisztelt közönségének azon szives pártolásaért, melyben engem f. febr. hó 6-án tartott jutalomjátékom alkalmával részesítettek, nemkülönb az ugyanez alkalmali felülfizetésekért, — 30 frt 20 kr. —, mely összeget tek. dr. Huszágh Nándor ur volt szives gyűjteni, ki is irántam tanusított jóakarataért s fíradhatlan buzgalmáért fogadja leghálásabb köszönetem nyilvánítását. Öszinte tiszteletem mellett vagyok alázatos szolgáljuk; Kövesy Gyula színtársulati tag.

— **Az e hó 1-én** megtartott Bács-Bodrogh megyei rendkívüli közgyűlés tárgysorozatában a következő, Zentát és vidékét érdeklő tárgyak voltak felvéve. Ada község képviselőtestületének a szabadka-zenta-ó-becei és zenta-horgosi helyi érdekű vasut építési költségeihez megszavazott 130,000 frtnyi hozzájárulási összegnek egy hosszabb lejáratu kölcsönnel leendő fedezése tárgyában. Ó-Becse község által ugyanezen célra megszavazott 100,000 frt hozzájárulási összegnek hasonló módoni fedezése tárgyában. Mohol község által ugyanezen célra megszavazott 100,000 frt hozzájárulási összegnek hasonló módoni fedezése tárgyában. Ó-Kanizsa község által ugyanezen célra megszavazott 125,000 frt hozzájárulási összegnek hasonló módoni fedezése tárgyában, Fülöp Antónia

a sors változásai megpróbáltatásokat hoznak, akár testi akár anyagi vagy szellemi tekintetben, ezek azon megpróbáltatásoknak férfiasan ellentállni, vagy azokat emberi módon tűrni épen nem bírják, hanem vagy elbuknak testileg vagy szellemileg vagy proletárokká lesznek, sőt az öngyilkosok nagy tömegének jó része családi nevelésből nyerte tragicumához a kezdő szálakat. — Ha pedig keresztül élte a felnőt korhoz vezető éveket, lesz belőle a legszorosabb kasztélet egyik buzgó harczoza.

Valóban tündöklő példa gyanánt szolgálhat a nemes családi nevelés terén is boldog emlékü nádorunk József főherceg, ki alesuthi kastélyában nemcsak megengedte, de követelte is, hogy gyermekei jobbágyainak gyermekeivel érintkezzenek, mit azok annyira meg is cselekedtek, hogy a játkból a kis főhercegek nem egyszer kék foltokat vittek haza, — természetesen cserébe. — Ebből azonban nem csináltak othlon nagy csudát, mit az is bizonyít, hogy nem ritkán fél óra mulva a falubeli játszótársak ökleikkel üfőgették a kasztély falát, hangosan kiabálván, hogy Palatinus, Pista vagy Jóska gyere ki játszani.

S nagy részben az ily irányu családi nevelésnek lehetett eredménye, azon pártatlan népszerűség s a nép minden rétegében elterjedt önzés-ütköli közszeretet, melylyel Ő fensége József főherceg és magas családja bír.

és Olly Mária zentai tanítónők felebbezése Zenta város képviselőtestületének ötödik ülésén pótlékuk megtagadása tárgyában hozott határozata ellen. Krausz Sámuel gyakorló orvos moholyi lakos kérvénye orvostudori oklevelének meghirdetése tárgyában.

— **Beodrán is**, mint mindenütt széles e hazában gyász-isten-tiszteletet tartottak az izr. imaházban boldogult trónörökösünk lelki üdvéért. Ez alkalommal, mint ottani levelezőnk írja a helybeli főrabbi ur hatásos magyar szónoklatban adott kifejezést az országos gyásznak, és oly szonokli hévvel esztelte a beuntunket ért nagy szerencsétlenséget, hogy a hallgatóság könyezve távozott az imolából. A beküldött nagyobb terjedelmű részletes tudósítást térszülke miatt nem hozhattuk. Szerk.

— **Rendezett tanácsu város jegyzője** nem büntethető zugirászat miatt, ha perenkívüli ügyekben díjazásért a feleknek beadványt készít. — Ezt a döntvényt mondotta ki a budapesti királyi ítélőtábla s ítéletét a királyi kuria is jóváhagyta.

† **Halálozás.** A „Bácska” szerkesztőjét Dr. Molnár Istvánt súlyos csapás érte. Szép kis fiát Ernőt f. hó 4-én elragadta a kérélhetetlen halál. Béke hamvaira.

— **A bács megyei gazd. egyesület** Schmausz Endre elnöke alatt f. hó 3-án közgyűlést tartott. A gyűlés elején Schmausz Endre elnök megváltó szavakban emlékezett a trónörökös elhunyt felett ért csapásról és indítványozta, hogy a közgyűlés e fölötti fájdalomát és részvétét jegyzőkönyvben örökítse meg. A gyűlés az elnök indítványát egyhangulag elfogadta. Ezután következett a titkári jelentés. A jelentés szerint az egyesület 200 tagot számlál, vagyona 14,000 frt, bevétele a múlt évben 4754 frt 4 kr, kiadása 3770 frt 49 kr. Az egyesület eme vagyoni kimutatása, tekintetbe véve a gazdasági egyesület sokoldalú működését, valóban igen öröndetes. Felolvasott még a gazdasági egyesület pénzüri jelentése a lefolyt évről és a folyó évre előirányzott költségvetés.

— **Pasteur paciensei.** Skultéty János bajai városi tanácsost két gyermekét és szolgálóját egy veszett macska megmarta, s a betegek Párizsba utaztak Pasteurhoz, kinek gyógykezeltése alatt 3 hét múlva teljesen meggyógyultak. A betegek e napokban tértek vissza Bajára.

— **A petroleum hamisítása.** Ujabbán mindinkább hallható azon panasz, hogy némely petroleum rosszul ég, kevéssé világít és kellemetlen büzt okoz. „Dingler, Polyt. Journ.” szerint ennek oka — a lámpások helytelen kezelésén kívül — az, hogy ujabbán hamisított petroleumot is hoztak forgalomba, mely igen könnyen gyúló, kellemet-

Egy jelenleg is élő tanítóképzési igazgató és elismert paedagogiai író a 70-es években egy nótanító képezde élén állott s ott azt a szomorú tapasztalat tette, hogy a kisasszonyok közül egypár — bizakodva előkelőbb származásában, — társnőit lenézi s velük minden szorosabb baráti érintkezést kikértil. Éppen egy ily tárgyú vitakozásnak és jelenetnek pedig észrevétlenül tanuja is volt. — A következő órán az igazgató egy csomaggal jelent meg a lányok között s ügyelmüket a csomagra irányozta, mit lassan bontogatni kezdett. — A lányok kíváncsian állták őt körül. Egyszerre azonban nagyokat sikoltva szétrebbentek, mert a csomagból egy koponya vált ki. Az igazgató ekkor a lányokhoz fordult s kérdé, vajjon ki tudná közülök megmondani, kié volt ezen koponya s vajjon ennek néhai birtokosa milyen családból származott, vajjon törvényszéki bíró volt-e, vagy csak napidíjas vagy pláne kol-dus, a koponya néhai birtokosának atyja s anyagi viszonyai is vajjon milyenek lehettek. — Mindezen kérdésekre természetesen — hiányzott a felelet.

(Folytatás következik.)

Novoszell János.

len, kozmás szagu és komos lánggal ég, de a tiszta petroleumnál jóval olcsóbb. Dr. Veith vizsgálatai szerint az ily petroleum 25—30 százalék kozmás olajt tartalmaz. — A spiritus-gyártásnál nyert ezen melléktermény igen olcsó; a petroleumhoz könnyen hozzákeverhetik, mert fajsúlya (0.818) a petroleuméval majdnem egyenlő. Nem elegendően tisztított petroleum különben szintén többé-kevésbé büzös, ha még a tisztításból visszamaradt szabad kénsavat tartalmaz.

— **Szini újdonságok.** Folyó hó 12-én azaz a legközelebbi kedden „A titkos csók”, e legújabb, eredeti nagy operette kerül színpadra, mely egyike az e nembeli zenetermek legjobbjainak. Pesti ur e darabot — bár sok költséggel járt a jog megszerzése — bérletfolyamban adja, mintegy előzékeny viszonzásul azon szives pártfogásnak, melylyel a közönség íranta s társulata iránt eddigél viseltetni oly kegyes volt. Midőn ezen élvezetes estére a színházlátogató közönség becses figyelmét ezuttal jóleleve felhívniánk, megemlítjük még, hogy „A titkos csók” előadására — a helyekre nézve — előjegyzéseket a színházigazgató ur a mai naptól fogva már is elfogad. — Csütörtökön, vagyis febr. 14-én a színházlátogató jeles tehetőségű énekes primadonnájának, a kedves Némethy Gizella asszonynak a jutalomjátéka, Szigethy Józsefnek „Csókonszerzett völegény” igen mulattató énekes színművében. Ha meggondoljuk azt, hogy Kövesy ur jutalomjátéka alkalmával mily szép elismerésben részesült városunk méltó közönsége részéről, ugy előre is meg vagyunk arról győződve, hogy az a művészet-pártoló közönség Némethy asszonnyal szemben is hasonló módon fog viselkedni, s pedig annyival inkább, mert — mint tudjuk — a kedves művésznő méltó közönségünknek egyik legdíszteltebb kedvence.

— **Egy híres ember ítélete.** Átvesszük egy német orvosi szaklapból a következőket, ami olvasóinkat is érdekelni fogja bizonyára. Az ismert londoni orvos, W. C. Robson dr., írja ama lap szerkesztőjének: Szerencsésnek érzem magam, nézemet közölhetni önnel a Warner „Safe Curájáról”, amelyet én kiválóan értékes és nélkülözhetlen gyógyszernek találtam a máj-, vese- és a Bright-féle betegség ellen. Az orvosok az én hazámban, tartózkodók a speciálgyógyszerek alkalmazásában; Warner Safe Curája mindazonáltal már sok jeles orvosunk által alkalmaztatik. Midőn én először hallottam Warner Safe Curájáról, mint sok más orvost, az előítéletek fogadtak el. De mindazonáltal meggyőződtem egy kiválóan erős bizonyíték és én egy kísérletet tettem vele egy acut Bright-féle betegségnél és csakugyan a legkielégítőbb eredménnyel. Kétségkívül van Warner Safe Curájának csillapító és gyógyító ereje a hajszóvek belső tagjára és ezen szervre általánosságban. Ugy erősíti a vesét, hogy a fehérje elvesztését a vesebajnál megátolja, míg a köszvényűl és rheumatismusnál gyorsan és rendkívüli módon kiválasztja a tejszerű savakat a vérből. Warner Safe Curájából 2 frt üvegje és a legtöbb gyógytárban kapható. Fűzet ingyen és bérmentve Czime a főraktárnak: H. H. Warner et Comp. Pozsony.

Irodalom.

— **A legolcsóbb magyar élezcslap.** A Budapestben megjelenő „Mátyás Diák” című élezcslap második évfolyamának legutóbbi számát beküldték hozzánk a hazafias szellemben szerkesztett élezcslap a magyar nép kívánalmainak teljesen megfelel. Képei — a melyeket Homicskó rajzol — kitűnők és szövege mulattató. A „Mátyás Diák” előfizetési ára egy negyedévre csak 1 frt. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámot készségesen küld a kiadóhivatal (kishid-utca 9. sz.), ha e végből hozzá egy levelező-lapon fordulnak.

— **Diszes és tanulságos magárjegyzék.** A tavasz közeledésének legbiztosabb, a fecskéket is megelőző hírnökei; a magkereskedők árjegyzékei már megjelentek. A számos több-kevésbé gondal-

szerkesztett árjegyzékek közül egy ugy a czég kitűnő hírnevéhez méltóan gondosan összeállított és rendkívüli gazdagon illusztrált tartalmával, mint izléses és igen diszes külsejével különösen kiválik. Ez a nemcsak nálunk országszerte, hanem a külföldön is legelőnyösebben ismert Mauthner Ödön budapesti magkereskedőnek (koronaherceg-utca 18. sz.) 1889-ik évi tavaszi főárjegyzéke, mely a mezőgazdasági, kertészeti és erdészeti magvak egész lexikonját képezi. Nevezett czég nem szokásos száraz árjegyzéket nyújt a gazda- és kertészközönségnek, hanem költséget nem kimélve oly könyvet, melyből sok hasznos dolgról méríthetni magyarázatot. Kitűnő fametszvényei pedig melyekkel minden nevezetesebb növényt szemléltetővé tesz, bármely növénytani díszműnek is díszére válnának. Az árjegyzékben foglalt számtalan elismerő és köszönő irat pedig megezőfolthatatlan bizonyítékul szolgál egyrészt a czég üzletének rendkívüli nagy kiterjedéséről, másrészt a czég megbízhatósága, magjainak tisztasága és csiraképessége mellett, mely utóbbi tulajdonságokat különben már nem egy kiállítás juryje ismerte el s nyilvánította ki. Így legutóbb a nagy-kőrösi gazdasági kiállítás juryje is, mely Mauthner Ödönnek egy aranyérmét az indokolás szerint, mint „a gazdasági magvak igen megbízható forrásának”, egy másik aranyérmét pedig „feltűnő szép veteménymagvak és kerti eszközökért” ítelt meg. A tanulságos árjegyzéket és különösen annak igen számos s más árjegyzékben nem található újdonságait melegen ajánljuk a haladni kívánó gazda- és kertészközönség figyelmébe. Ismerve a czég előzékenységet, meg vagyunk róla győződve, hogy e költséges árjegyzékét is kívánatra szivesen megküldi ingyen és bérmentve a gazda- és kertészközönségnek.

— A Schvarcz-féle könyvkötészetbe egy jó magaviseletű fiú tanonczul felvétetik.

Színház.

Szombaton, február hó 2-án, Pesti ur színházátál adatott az „Uff király” Bátor Szidor és Hegyi Béla 3 felvonásos operetteje, a czimszerepben Szerdahelyivel, ki sokoldalú szini képzettségének szép bizonyítékát adta szerepében, s helyét kifogástalan szerepléssel állta meg, miért is a második felvonásban lámpák elé hivatott. A kis Lazuli: Némethy Gizella megnyerő modora, kedves játéka által tetszést aratott, bár ez estén nem igen volt hangjánál. Laula hercegnő: Kárpáti Katicza éneke s játékaért az első felvonásban taps- és kihívásban részesült. Batosi E.: Szirokko csillagvizsgáló csodálatos cosztumájával s „egy negyed órája”-val nem kevés derűtséget okozott, nemkülönben Asztalos: Erisszon nagykövet, bikaszarvaival s rémületes hangjával, igen mulatságos alak volt, habár drasztikus szerepét a legnagyobb komolysággal sikertült is adnia. Timárné R.: Aloe, a mellett, hogy jól játszott, még jeles duett-énekesnek bizonyult. Tápioka: Vágó István, rendőrfőnök: Tukorai mint mellékszereplők, megállták helyüket. Az „Uff királyt” egyébként legjobban méltányolta a közönség akkor, midőn teljes számban jelent meg az előadás, melyet igazán sikerültnek mondhatunk, a mi egyrészt Némethy nagy ur érdeme is.

*
Vasárnap, február hó 3-án, színpadra került Huszár Imre fordításában Costa Károly énekes népszínműve „Egy magyar huszár káplár Bécsben”. életpép 5 felvonásban, a zsufozásig tett ház előtt. A különben is igen mulattató darab jól sikerült. A czimszerepben Viola I. igazi s a legszebb huszárkáplárnak nézett ki s nem is csodálkozunk rajta, ha Némethy Gizella: Teréz, Lampel huga beleszeretett, mivel a második felvonásban a huszártempóért, majd később a harmadik felvonásban lámpák elé hivatott; Lampel fűszerkereskedő: Kövessy Gyula, mint a mű legérdekesebb szereplőinek egyike a negyedik felvonásban, s Polgár Fanni: Zsuzsi szakácsné az első felvonásban tapsviharban részesültek. Tukorai: Vendelint az ő szokott különöz modorával dícséretesen alakította. Elza bárónő: Timárné a vén, kiérdemült dámát eredetiséggel adta. Roderich: Vágó, és Nepomuk káplár: Szerdahelyi mulatságos torzalakok voltak. Berényi Gizella: Paulin; Horváth F.: dr. Falke.

Hétfőn, február hó 4-én, rendkívüli előadás-ként, leszállított helyárrakkal adatott az „Eleven ördög” operette 3 felvonásban, Deréki és Kontitól. Az érdemes darabot kassza-darabként a színgazgató ur leszállított árak mellett adatta, zsúfolásig telt házat remélve, holott a szinkör kongott az ürességtől s talán ép a leszállított árak következtében csökkent az érdeklődés a különben jeles és sikerült előadást nyert darab iránt. Letorieros vicomte, eleven ördög: Némethy Gizella; Soubise herceg: Kövesy Gy; hercegné: Polgár Fanni; Desperieros tanácsos: Szerdahelyi; Tibul de Huges báró: Tukorai; Hermine nővére: Berényi G.; Pomponius nevelő: Asztalos; Grévin szabó: Viola, és neje Mariame: Kárpáti K. mindannyian a lehető legszebb sikerrel szerepeltek, s úgy az ének s a chórus jók voltak. Az igazgató ur meg a kudarcra elénekkelheti: „Ez érdekes...”

Kedden, február 5-én, nem tartatott előadás.

Szerdán, február 6-án, a színtársulat legkifutóbb tagja, a közönség kedvence Kövesy Gyula

jutalomjátékán adatott Csiky Gergely kitűnő vígjátéka: „Jó Pál” 3 felvonásban, a czinszerében Kövesyvel. A közönség érdeklődése a jutalmazandó iránt oly impozáns részvétben nyilvánult, a milyent csak ritka s kivételes esetekben tapasztaltunk; a szinkör teljesen megtelt s a jutalmazandó kilépések hatványozott mértékben megújuló zajos tapsviharral fogadtattott. Kövesy szereplése mindenben megfelelt a hozzáköltött kívánalmaknak, nemkülönben a többi szereplők működésén is meglátszott miként mindent elkövettek, hogy a derék Kövesy jutalomjátéka a közönség körében a méltányos érdeklődéshez képest, kedves hatást keltsen a közönségre nézve is jutalmazó legyen. Goth Mátyás volt Tukorai, leányai Mathildé; Polgár Fanni és Klára; Berényi Gizella; Vajthay Béla; Szerdahelyi F.; Várdai Ottó; Botosi E. Adél neje: Kárpáthy Katica; Ottó: Timárné, mind díszes munkát tanúsítottak. Kövesy Gy. urnak pedig sok ily jutalomjátékot kívánunk.

Csütörtökön, február hó 7-én, Ohnet Gy. világhírű színműve „A vasgyáros” került színpadra 4

felvonásban. Közönség a tegnapi tömeges látogatás következtében ma, dacára a kitűnő darabnak gyéren jelent meg. Derblay Philippe vasgyáros; Botosi E. minden várakozásunkat felülmúlólag, díszesre állta meg helyét s a második felvonásban lámpák elé hivatott; kihivatott még a negyedik felvonásban Claire; Polgár Fanni, ki nagy hatással s érzéssel játszott s gyönyörű menyasszonyi öltözéke bámulatkeltően szép volt. Moulinet: Kövesy Gy. már ő csakugyan olyan, hogy minden szerepkörben jól alakít, jól játszik s jól mulattat. Octávó: Országbot most láttuk elsőb önálló szerepkörben s csak feszes magatartásán kell esziszólnia. Préfont báró: Tukorai; Sophie neje: Kárpáti Katica; Beaulieu marquisné: Kövessiné; Susanne: Berényi Gizella; Athenais: Tolnay Juliska, szereplések semmi kívánni valót sem hagytott hátra. Az előadás sikerült volt.

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos: Schvarcz Sándor.

H I R D E T É S E K.

Vasuti menetrend.

BUDAPEST—ZIMONYI IRÁNY				
	expr.	szem.	gyors.	omn.
Budapest indulás	5 38	8 —	2 28	9 10
Szabadka érkezés	8 54	1 03	6 06*	8 50
Szabadkáról indulás lefelé	8 59	1 46	6 18*	5 50
Csantavér érkezés	—	2 29	—	6 42*
Csantavérről felfelé	—	9 21	1 04	10 26
Szabadka érkezés	6 08	9 41	1 45	10 52*
„ indulás	6 10	9 53	2 25	11 22*
Budapest érkezés	9 40	1 42	7 30*	6 50*

SZABADKA-BAJAI SZÁRNYVONAL.

	vegy.	szem.
Szabadka indulás	5 45*	2 45*
Baja érkezés	8 52	5 02
Baja indulás	6 50*	10 26
Szabadka érkezés	10 —*	12 40

SZABADKA-ESZÉK-VILLÁNYI IRÁNY.

	vegy.	szem.	vegy
Szabadka indulás	5 25*	2 10	6 40*
Zombor érkezés	8 05	3 47	9 27
Eszék „	1 47	6 18	4 25
Villány „	3 47	—	6 21

Villány indulás	—	1 08	9 20*
Eszék indulás	8 26	3 46	11 31
Zombor	11 19	8 10*	6 59
Szabadka érkezés	12 55	10 42*	9 05

HORGOS—SZABADKA és HORGOS—SZEGED.

	szem. v.	szem. v.	vegy
Horgosról indul	8 40	12 25	9 36*
Szabadkára érkezik	9 34	1 20	10 36
Horgosról indul	3 34	7 27*	6 35
Szeged érkezés	4 13	8 06*	7 16

Ház-eladás.

A Szép-utcában 1. szám alatt levő házam, mely a legjobb karban van, szabad kézből eladó.

Mandits szül. Géringér Örszébet fésűsné.

Hirdetmény.

A helybeli közs. gymnasium épületében lévő s jelenleg trafikul szolgáló bolthelyiség f. évi Szent-György naptól, vagy ápril 1-től, esetleg előbb is kiadandó.

Bővebb értesítés nyerhető

Szücs Lajos
gymn. igazgatónál.

Hirdetmény.

Folyó hó 10-én d. u. 4 órakor a városi ház udvarán Hacker S. és fia esődtömögéhez tartozó 30 ker. lánca föld 1889/90. évre árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Merényi Dezső
esődtömög gondnok.

SCHVARCZ SÁNDOR

könyv- és papirkereskedése, könyvnyomdája és könyvkötészete
ZENTÁN.

A t. közönség becses figyelmét felhívom azon körülményre, hogy 14 év óta fennálló **KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ- S RAJZSZERKERESKEDÉSEMET** tetemesen kibővítettem és izlésesen berendeztem.

Kapható nálam a **nemzeti irodalom remekei** füzve vagy díszesen kötve, **ifjúságiratok, képes könyvek,** legdíszesebb **albumok** és **emlékkönyvek** nagy választéka, **imakönyvek** csont- és bányász díszítéssel, **diszlevélpapírok, írómappák,** díszes **irodai készletek. Élez-, közhasznu- és szaknaptárakban** **dus választék.**

A legújabb betűkkel berendezett

KÖNYVNYOMDÁMBAN

elvállalok minden e szakmába vágó munkát, u. m. FOLYÓIRATOKAT, KÖRLEVELEKET, NÁSZ-, GYÁSZ- ÉS VIGALMI JELENTÉSEKET, ROVATOS IVEKET, bármily nagyságu **FALRAGASZOKAT, KÖZSÉG-BIRÓSÁGI NYOMTATVÁNYOKAT, NÉVJEGYEKET.**

Ajánlom továbbá a kor igényeinek megfelelően felszerelt

KÖNYVKÖTÉSZETEMET.

Nyomatott Schvarcz Sándornál Zentán.